EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 9.11.2005
KOM(2005) 557 galutinis

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl principų, prioritetų ir sąlygų, įvardytų Europos partnerystėje su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija

(pateikta Komisijos)

{SEK(2005) 1425}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

2003 m. birželio 19–20 d. Salonikuose vykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime buvo patvirtintas pasiryžimas visiškai ir veiksmingai remti Vakarų Balkanų Europos perspektyvą. Ji patvirtino 2003 m. birželio 16 d. Tarybos išvadas dėl Vakarų Balkanų, įskaitant priedą „Salonikų darbotvarkė Vakarų Balkanams: Europos integracijos linkme“, kuriame Europos partnerystės numatytos kaip priemonė įgyvendinti Vakarų Balkanų šalių Europos perspektyvą.

2004 m. pradžioje Komisija pateikė pirmąją partnerystę su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija. 2004 m. birželio 14 d. Taryba ją patvirtino. Komisija mano, kad atsižvelgiant į Nuomonės dėl Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos prašymo dėl narystės Europos Sąjungoje išvadas, tikslinga atnaujinti pirmąją partnerystę.

Ši atnaujinta Europos partnerystė yra pagrįsta 2004 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 533/2004 nuostatomis. Joje apibrėžiami trumpos ir vidutinės trukmės šalies pasirengimo tolesnei integracijai į Europos Sąjungą prioritetai. Tikimasi, kad šalis atsakys į Europos partnerystę ir parengs planą, kuriame bus numatytas tvarkaraštis bei konkrečios priemonės, kaip ji ketina siekti Europos partnerystės prioritetų. Remdamasi pažangos ataskaitomis ir pagal Stabilizavimo ir asociacijos procesą sukurtas struktūras, Komisija reguliariai kontroliuos prioritetų įgyvendinimą.

Europos partnerystės prioritetai turėtų sudaryti Bendrijos finansinės paramos, kuri ir toliau bus teikiama pagal atitinkamas finansines priemones, visų pirma 2000 m. gruodžio 5 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2666/2000 (CARDS), programavimo pagrindą.

Siūlomas Tarybos sprendimas neturi finansinio poveikio. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisija ragina Tarybą priimti pridėtą Tarybos sprendimo projektą.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl principų, prioritetų ir sąlygų, įvardytų Europos partnerystėje su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į Tarybos sprendimą (EB) Nr. 533/2004 dėl Europos partneryščių steigimo stabilizavimo ir asociacijos procese, ypač į jo 2 straipsnį[1],

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Europos Vadovų Taryba patvirtino Europos partnerystes kaip priemonę Vakarų Balkanų šalių Europos perspektyvai įgyvendinti pagal Stabilizavimo ir asociacijos procesą.

(2) Reglamento (EB) Nr. 533/2004 2 straipsnyje, nurodyta, kad Taryba priima sprendimus dėl Europos partneryščių principų, prioritetų ir sąlygų bei visų vėlesnių jų pakeitimų.

(3) 2004 m. birželio 14 d. Taryba patvirtino pirmąją Europos partnerystę su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija[2]. Šią partnerystę tikslinga atnaujinti siekiant nustatyti naujus tolesnės veiklos prioritetus remiantis Nuomonės dėl Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos prašymo dėl narystės Europos Sąjungoje išvadomis.

(4) Reglamente (EB) Nr. 533/2004 nustatyta, kad Europos partneryščių įgyvendinimą toliau užtikrins mechanizmai, nustatyti pagal Stabilizavimo ir asociacijos procesą.

(5) Siekdama pasirengti tolesnei integracijai į Europos Sąjungą, Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija turėtų parengti planą, kuriame būtų nurodytos konkrečios šioje Europos partnerystėje nustatytų prioritetų įgyvendinimo priemonės ir tvarkaraštis.

---

1 OL L 86, 2004 3 24, p. 1.

2 2004 m. birželio 14 d. Tarybos sprendimas Nr. 2004/518/EB dėl principų, prioritetų ir sąlygų, įvardytų Europos partnerystėje su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija (OL L 222, 2004 6 23, p. 20).

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 533/2004 1 straipsnį Europos partnerystės su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija principai, prioritetai ir sąlygos pateikiami priede, kuris yra neatskiriama šio sprendimo dalis.

2 straipsnis

Europos partnerystės įgyvendinimas stebimas mechanizmais, nustatytais pagal Stabilizavimo ir asociacijos procesą, visų pirma pagal Komisijos pateiktas metines ataskaitas.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje,

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS

BUVUSIOJI JUGOSLAVIJOS RESPUBLIKA MAKEDONIJA: 2005 M. EUROPOS PARTNERYSTĖ

1. ĮŽANGA

Europos Vadovų Taryba patvirtino Europos partnerystes kaip priemonę įgyvendinti Vakarų Balkanų šalių Europos perspektyvą pagal Stabilizavimo ir asociacijos procesą.

2004 m. birželio 14 d. Taryba patvirtino pirmąją partnerystę su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija. Atsižvelgiant į Komisijos nuomonės dėl Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos prašymo dėl narystės Europos Sąjungoje išvadas, pirmąją partnerystę tikslinga atnaujinti. Antrąja Europos partneryste nustatomi nauji veiklos prioritetai.

Nauji prioritetai buvo suderinti su konkrečiais šalies poreikiais bei pasirengimo etapu ir prireikus bus tikslinami. Be to, Europos partnerystėje numatomos šaliai teikiamos finansinės paramos gairės.

Tikimasi, kad Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija priims planą, kuriame bus nurodytos konkrečios Europos partnerystės prioritetų įgyvendinimo priemonės ir tvarkaraštis.

2. PRINCIPAI

Stabilizavimo ir asociacijos procesas ir toliau yra Vakarų Balkanų šalių integracijos į Europą pagrindas pasirengimo būsimai narystei laikotarpiu.

Pagrindiniai Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai nustatyti prioritetai yra susiję su jos gebėjimu laikytis 1993 m. Kopenhagos Europos Vadovų Tarybos apibrėžtų kriterijų bei Stabilizavimo ir asociacijos procesui nustatytų sąlygų, visų pirma tų, kurias Taryba nustatė 1997 m. balandžio 29 d. ir 1999 m. birželio 21–22 d. išvadose, 2000 m. lapkričio 24 d. Zagrebo viršūnių susitikimo galutinės deklaracijos turinio ir Salonikų darbotvarkės.

3. PRIORITETAI

Šioje Europos partnerystėje išvardyti prioritetai buvo nustatyti įvertinus šalies galimybes juos įgyvendinti arba padaryti pakankamą pažangą šioje srityje per kelerius ateinančius metus. Skiriami trumpalaikiai prioritetai, kuriuos tikimasi įgyvendinti per ateinančius vienerius arba dvejus metus, ir vidutinio laikotarpio prioritetai, kuriuos tikimasi įgyvendinti per artimiausius trejus ketverius metus. Prioritetai yra susiję su teisės aktais ir jų įgyvendinimu.

Atsižvelgiant į dideles *acquis* įgyvendinimo ir vykdymo išlaidas, taip pat į ES reikalavimų sudėtingumą tam tikrose srityse, šiame etape partnerystėje išdėstyti ne visi svarbūs uždaviniai. Į būsimas partnerystes bus įtraukti kiti prioritetai, atsižvelgiant į šalies padarytą pažangą.

Pagrindiniai trumpalaikiai prioritetai pateikiami 3.1. skirsnio pradžioje. Šių prioritetų išdėstymo tvarka neatspindi jų svarbos.

3.1. Trumpalaikiai prioritetai

Pagrindiniai prioritetai

– iki kitų rinkimų įgyvendinti ESBO ir DIŽTB (Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro) pateiktas rekomendacijas dėl rinkimų proceso;

– priimti Policijos įstatymą;

– pagal Venecijos komisijos rekomendacijas priimti dalinius Konstitucijos pakeitimus, reikalingus teismų sistemos reformai įgyvendinti; vėliau priimti ir įgyvendinti teisėjų nepriklausomybei stiprinti reikalingas priemones (visų pirma reformuojant Teisėjų tarybą ir rinkimo į ją sistemą), stiprinti teisėjų ir prokurorų mokymo sistemą, gerinti bylų krūvio valdymą ir sumažinti neišnagrinėtų bylų skaičių;

– supaprastinti bendrovių registravimo ir licencijų išdavimo tvarką, *inter alia*, registruojant bendroves taikyti „vieno langelio“ sistemą;

– užtikrinti tinkamą Stabilizavimo ir asociacijos susitarime numatytų įsipareigojimų įgyvendinimą, visų pirma elektroninių ryšių ir muitų srityse.

Politiniai kriterijai

DEMOKRATIJA IR TEISINĖ VALSTYBĖ

– stiprinti teisinę valstybę visoje teritorijoje, visų pirma laiku įgyvendinant reformas teisėsaugos institucijose.

Rinkimai

– atsižvelgti į rinkimų metu nustatytus trūkumus ir užtikrinti, kad kiti parlamento rinkimai būtų laisvi ir sąžiningi;

– patraukti baudžiamojon atsakomybėn už sukčiavimą ir pažeidimus.

Viešasis administravimas

– visiškai įgyvendinti Valstybės tarnybos įstatymą; depolitizuoti valstybės tarnautojų ir kitų valstybinio sektoriaus darbuotojų įdarbinimą bei galimybes siekti karjeros ir įvesti nuopelnais paremtą karjeros sistemą;

– didinti administracinį skaidrumą;

– priimti ir įgyvendinti įstatymą dėl visuomenės galimybės naudotis informacija;

– užtikrinti veiksmingą Valstybės tarnautojų etikos kodekso nuostatų įgyvendinimą;

– užtikrinti tinkamą visų valstybės įstaigų bendradarbiavimą su Ombudsmenu ir veiksmingiau laikytis jo rekomendacijų;

– įsteigti skaidrias ir atskaitingas vietos administracijas ir plėsti decentralizuotų fondų valdymo vidaus kontrolę ir auditą.

Teismų sistema

– užtikrinti, kad Teismų reformos strategija ir veiksmų planas būtų įgyvendinti laiku, siekiant stiprinti teismų nepriklausomumą, didinti jų veiksmingumą ir tvirtinti bendrą teismų sistemos pajėgumą;

– veiksmingiau spręsti civilines bylas ir įdiegti efektyvią sprendimų paskelbimo ir šaukimo į teismą sistemą.

Kovos su korupcija politika

– visiškai įgyvendinti Valstybių grupės prieš korupciją (GRECO) pateiktas rekomendacijas;

– skaidriau priimti viešuosius sprendimus ir valdyti valstybės turtą (įskaitant valstybei priklausančią žemę, koncesijas ir viešuosius pirkimus);

– įgyvendinti Korupcijos prevencijos valstybės komisijos pateiktas rekomendacijas ir toliau gerinti teisėsaugos institucijų tarpusavio bendradarbiavimą ir derinimą;

– peržiūrėti tam tikriems valstybės tarnautojams suteiktas teises ir priimti aiškias taisykles dėl interesų konflikto;

– užtikrinti teisės aktų, priimtų dėl politinių partijų finansavimo ir pareigūnų turto kontrolės, įgyvendinimą ir įvesti veiksmingas sankcijas už pažeidimus;

– nustatyti korupcijos mastą pagrindinėse valstybės gyvenimo srityse, siekiant imtis veiksmingų apsaugos nuo korupcijos ir jos atskleidimo priemonių;

– didinti policijos tyrėjų ir prokurorų gebėjimus spręsti korupcijos atvejus; užtikrinti tinkamą Korupcijos prevencijos valstybės komisijos ir valstybės prokuroro bendradarbiavimą.

Ohrido pagrindų susitarimas

– užtikrinti veiksmingą teisės aktų sistemos, priimtos pagal pagrindų susitarimą, įgyvendinimą;

– baigti rengti teisės aktų sistemą, būtiną decentralizavimo procesui vykdyti, ir užtikrinti, kad savivaldybės galėtų naudotis priemonėmis, reikalingomis naujoms kompetencijoms įgyvendinti;

– priimti ir pradėti įgyvendinti vidutinės trukmės strateginį planą dėl teisingo mažumų atstovavimo viešojo administravimo sričiai (įskaitant teismines institucijas) ir valstybinėms įmonėms.

ŽMOGAUS TEISĖS IR MAŽUMŲ APSAUGA

– visiškai laikytis Europos žmogaus teisių konvencijos, Konvencijos dėl apsaugos nuo kankinimo, nežmoniško ir žeminančio elgesio arba baudimo ir kitų atitinkamų tarptautinių konvencijų nuostatų;

– stiprinti Vidaus reikalų ministerijos ir Ombudsmeno bendradarbiavimą;

– priimti įstatymą dėl pranešimų perėmimo;

– visose teisėsaugos institucijose, teismų ir kalinimo įstaigų administracijose visapusiškai taikyti taisykles, susijusias su etikos normomis, vidaus kontrolės ir profesiniais standartais;

– policiją, teisėjus, prokurorus ir kitas teisėsaugos institucijas aktyviau informuoti apie jų įsipareigojimus žmogaus teisių srityje ir užtikrinti, kad įsipareigojimai būtų vykdomi laikantis tarptautinių reikalavimų;

– užtikrinti, kad visiškai būtų įgyvendintas konstitucinis religinių bendruomenių ir grupių atskyrimo nuo valstybės principas, ir peržiūrėti teisinę sistemą, susijusią su religinėmis bendruomenėmis ir grupėmis;

– priimti ir įgyvendinti naują Transliacijos įstatymą, siekiant užtikrinti transliuotojų nepriklausomybę ir jų teikiamos paslaugos kokybę;

– pagal Europos žmogaus teisių konvenciją, Europos Tarybos tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijoje nustatytus principus ir atsižvelgiant į geriausią ES valstybių narių praktiką skatinti pagarbą mažumoms ir jų apsaugą;

– toliau didinti visų etninių bendruomenių galimybes mokytis.

REGIONINIAI KLAUSIMAI IR TARPTAUTINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

– užtikrinti bendradarbiavimą regione ir gerus kaimyninius santykius;

– sudaryti ir įgyvendinti susitarimus su kaimyninėmis šalimis, visų pirma dėl laisvos prekybos, tarpvalstybinio bendradarbiavimo, kovos su organizuotu nusikalstamumu, neteisėtos prekybos ir kontrabandos, teismų bendradarbiavimo, sienų priežiūros, aplinkos, transporto ir energetikos.

Ekonominiai kriterijai

– ekonominės veiklos vykdytojams suteikti daugiau teisinio aiškumo, pagreitinti teisines procedūras ir aiškiau apibrėžti nuosavybės teises, imtis ryžtingų veiksmų siekiant parengti žemės ir nekilnojamojo turto registrą;

– stiprinti valstybės pajėgumą spręsti komercinius ginčus;

– užtikrinti, kad administraciniai sprendimai būtų paremti skaidriomis taisyklėmis, o laisva nuožiūra priimtus sprendimus veiksmingai galėtų peržiūrėti administracinės ir teisminės institucijos;

– gerinti bendrą verslo aplinką, *inter alia*, stiprinant teisės aktų įgyvendinimą ir vykdymą tam tikrose srityse, pvz., audito ir bendrovių apskaitos; siekti, kad šalis būtų patrauklesnė šalies ir užsienio tiesioginiams investuotojams;

– sutrumpinti bankroto procedūrų trukmę, baigti nagrinėti senas bankroto procedūras ir sumažinti neišspręstų bankrutavusių bendrovių bylų skaičių;

– užtikrinti, kad visiems mokesčių mokėtojams būtų taikomas vienodas režimas; pašalinti tam tikrų mokesčių mokėtojų galimybę nemokėti mokesčių ir socialinio draudimo įmokų; pašalinti susikaupusias mokesčių ir socialinio draudimo įmokų skolas; užtikrinti veiksmingą „piramidės“ mokesčių slėpimo sistemoje dalyvavusių asmenų ir bendrovių teisminį persekiojimą;

– baigti liberalizuoti rinką; visų pirma tęsti privatizavimo procesą ir toliau liberalizuoti tinklų pramonės šakas;

– spręsti nedarbo klausimą ir remti darbo vietų kūrimą; užtikrinti, kad greitai būtų įgyvendintas naujas Darbo santykių įstatymas ir Darbo biržos reforma; imtis tolesnių pastangų darbo vietoms kurti (visų pirma moterims ir jaunuoliams);

– bankininkystės ir draudimo sektoriuose stiprinti riziką ribojančius ir priežiūros standartus;

– toliau derinti teisinę finansų sektoriaus sistemą ir užtikrinti greitą jos įgyvendinimą, visų pirma siekiant užtikrinti, kad netrukus būtų taikomi tarptautiniai standartai ir praktika;

– toliau gerinti valstybės finansų valdymą; visų pirma decentralizuoti mokesčius ir toliau plėsti valstybės tarnautojų atlyginimų skalę.

Gebėjimas prisiimti narystės įsipareigojimus

Laisvas prekių judėjimas

– baigti pertvarkyti esamą institucinę sistemą, siekiant atskirti reglamentavimo, akreditavimo, standartizavimo ir prekės sertifikavimo funkcijas;

– sparčiau priimti Europos standartus;

– priimti atitikties vertinimo įstaigų paskyrimą ir pranešimą apie jas reglamentuojančius teisės aktus, be to, įkurti veikiančią atitikties vertinimo infrastruktūrą;

– priimti naują Įstatymą dėl prekių saugos;

– kurti rinkos priežiūros struktūrą, privalomą pagal *acquis* dėl laisvo prekių judėjimo;

– toliau siekti į šalies teisę įtraukti senojo, naujojo ir visuotinio požiūrio direktyvas.

Laisvas kapitalo judėjimas

– toliau stiprinti kovos su pinigų plovimu sistemą, visų pirma geriau informuoti ataskaitas teikiančias institucijas ir įdiegti patikimą teisėsaugos sistemą, taikytiną susijusioms institucijoms; įgyvendinti nacionalinę kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu strategiją.

Viešieji pirkimai

– viešųjų pirkimų teisės aktus derinti su *acquis*, visų pirma komunalinių paslaugų sektoriuje;

– užtikrinti veiksmingą teisminių priemonių sistemą, visų pirma dėl šalių, kurios gali prašyti tokių priemonių, ir pratęsti terminą skundams teikti;

– plačiau informuoti valstybinį sektorių apie viešųjų pirkimų taisykles ir skatinti jų laikymąsi;

– įsteigti Viešųjų pirkimų biurą, įdarbinti jame pakankamai darbuotojų ir skirti tinkamą įrangą, atsižvelgiant į jo vaidmenį atskleidžiant korupcinius veiksmus;

Bendrovių teisė

– toliau reformuoti bendrovės registravimo tvarką, siekiant supaprastinti sudėtingas ir ilgas procedūras;

– užtikrinti deramą apskaitos ir finansinės atskaitomybės reikalavimų vykdymą; užtikrinti tarptautinių apskaitos standartų įgyvendinimą;

– siekti, kad veiktų Apskaitos standartų komitetas.

Intelektinės nuosavybės teisė

– intelektinės ir pramoninės nuosavybės teisių apsaugos srityje įdiegti patikimą teisėsaugos sistemą, užtikrinti, kad baudos ir kitos sankcijos būtų taikomos veiksmingai ir turėtų atgrasomą poveikį, šiuo tikslu skirti pakankamų išteklių teisėsaugai, patraukimo baudžiamojon atsakomybėn procesui ir teismams.

Konkurencija

– antimonopolinės politikos ir valstybės pagalbos srityse įdiegti patikimą teisėsaugos sistemą; Konkurencijos apsaugos komisijai suteikti veiksmingas priemones taikyti įstatymus ir užtikrinti Valstybės pagalbos komisijos nepriklausomybę įdarbinant joje pakankamai darbuotojų ir skiriant tinkamas patalpas;

– sudaryti išsamų visų galiojančių priemonių sąrašą ir rengti jų ataskaitas;

– teisės aktus toliau derinti su ES konkurencijos teisės aktais ir ES valstybės pagalbos taisyklėmis;

– plačiau informuoti vyriausybės institucijas ir verslo sektorių.

Finansinės paslaugos

– stiprinti su finansų sektoriumi susijusius teisės aktus ir priežiūros sistemą, įskaitant įstatymų vykdymą, visų pirma atsižvelgiant į draudimo sektorių ir vertybinių popierių rinką;

– įsteigti nepriklausomą draudimo sektoriaus priežiūros instituciją, kurioje dirbtų pakankamai darbuotojų.

Informacinė visuomenė ir žiniasklaida

– nutraukti Stabilizavimo ir asociacijos susitarimo nuostatų pažeidimus imantis visų priemonių, būtinų įvykdyti įsipareigojimus liberalizuoti elektroninių ryšių sektorių, įskaitant galimybę priimti visus reikalingus antrinės teisės aktus ir toliau stiprinti reguliavimo institucijas;

– užtikrinti konkurencijos apsaugos priemones pagrindiniams didelę rinkos dalį užimantiems operatoriams;

– užtikrinti, kad su žiniasklaida susiję teisės aktai derėtų su 2005 m. gegužės mėn. Europos Tarybos ir Komisijos ekspertų misijos pateiktomis rekomendacijomis;

– užtikrinti, kad su šmeižtu susijusiuose teisės aktuose būtų atsižvelgta į Europos standartus;

– stiprinti Elektroninės žiniasklaidos tarybos nepriklausomumą ir administracinius gebėjimus.

Žemės ūkio ir kaimo plėtra

– pagreitinti žemės ūkio paskirties žemės registravimo į nekilnojamojo turto kadastrą tvarką;

– priimti reikalingus teisės aktus ir kurti tinkamas administracines struktūras, skirtas taikyti su kaimo plėtra susijusias ES priemones, įskaitant pasirengimą įsteigti Kaimo plėtros mokėjimo agentūrą.

Maisto saugos, veterinarijos ir fitosanitarijos politika

– teisės aktus toliau derinti su veterinarijos ir fitosanitarijos *acquis*;

– stiprinti Veterinarijos tarnybos gebėjimus centriniu ir vietos lygiu, siekiant pradėti taikyti ES taisykles atitinkančią kontrolės sistemą, visų pirma kontroliuojant importą; stiprinti tikrintojų valdymą ir mokymą;

– įvesti galvijų ir kitų susijusių rūšių identifikavimo ir registravimo sistemą;

– gyvūnų ligų ir gyvūnų sveikatos kontrolės sistemas toliau derinti su ES teisės aktais ir institucijų reikalavimais, taip pat su nenumatytų situacijų veiksmų planais dėl A sąrašo ligų;

– parengti programą dėl maisto perdirbimo įmonių modernizavimo, kad jos atitiktų ES reikalavimus.

Transporto politika

– toliau derinti su kelių transporto *acquis*, visų pirma dėl patekimo į rinką ir pavojingų krovinių vežimo, socialinės politikos ir mokesčių *acquis*;

– geležinkelių sektoriuje įsteigti nuo infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių nepriklausomą reguliavimo įstaigą; įsteigti už saugumo sertifikatų išdavimą atsakingą saugos instituciją; teisės aktus derinti su ES taisyklėmis dėl pavojingų krovinių vežimo geležinkeliu;

– aviacijos srityje taikomas taisykles toliau derinti su saugos ir rinkos veikimo taisyklėmis; stiprinti Civilinės aviacijos institucijos administracinius gebėjimus;

– sudaryti Europos bendrosios aviacinės erdvės (angl. *ECAA*) susitarimą ir protokolą dėl pereinamojo laikotarpio priemonių ES aviacijos teisės aktams įgyvendinti;

– toliau įgyvendinti Susitarimo memorandumą dėl Pietryčių Europos pagrindinio regioninio transporto tinklo plėtros.

Energetika

– teisės aktus dėl vidaus elektros ir dujų rinkų, energijos efektyvumo ir atsinaujinančių energijos šaltinių pradėti derinti su *acquis*, siekiant laipsniškai atverti energetikos rinką konkurencijai;

– stiprinti Energetikos reguliavimo komisijos nepriklausomybę;

– pradėti įgyvendinti Energijos bendrijos steigimo sutartį;

– didinti administracinius gebėjimus visuose energetikos sektoriuose.

Mokesčiai

– siekiant įgyvendinti mokesčių teisės aktus ir kovoti su mokesčių slėpimu stiprinti administracinius gebėjimus;

– imtis struktūrinių priemonių siekiant skubiai reformuoti kontrolės politiką ir didinti kontrolės pajėgumą;

– kurti audito strategiją ir tinkamas IT sistemas;

– iš dalies pakeisti tabako gaminiams taikomą mokesčių režimą, siekiant panaikinti galiojantį vidaus ir importuotų gaminių skirtingą apmokestinimą;

– laikytis Elgesio kodekso dėl verslo apmokestinimo principų ir užtikrinti, kad šiuos principus atitiktų naujos mokesčių priemonės.

Statistika

– stiprinti Valstybės statistikos departamento gebėjimus, siekiant laiku atlikti žemės ūkio ir verslo įmonių surašymą bei toliau tobulinti nacionalines sąskaitas ir rengti pagrindinę jų statistiką; veiksmingiau rinkti ir tvarkyti žemės ūkio statistinius duomenis, atsižvelgiant į ES standartus ir metodiką;

– iš dalies pakeisti Valstybės statistikos įstatymą, siekiant jį visiškai suderinti su ES standartais ir sukurti tinkamas sąlygas statistikos *acquis* įgyvendinti.

Įmonių ir pramonės politika

– toliau įgyvendinti Europos mažųjų įmonių chartiją; teikiant mokymo ir konsultacines paslaugas pradėti taikyti kvitų sistemą; išnagrinėti galimybes imtis mokesčių iniciatyvų dėl mažų naujai steigiamų bendrovių; gerinti MVĮ gynimo ir atstovavimo sistemą;

– pradėti rengti sisteminį naujo reglamento poveikio įmonei vertinimą;

– užtikrinti Paskolų garantijos fondo įsteigimą ir jo profesionalų ir nepriklausomą valdymą;

– užtikrinti veiksmingą su el. parašu susijusių teisės aktų įgyvendinimą.

Regioninė politika ir struktūrinių priemonių derinimas

– parengti išsamią bei nuoseklią strategiją ir regioninės plėtros įstatymo projektą;

– nustatyti partnerystės struktūras, užtikrinančias glaudų susijusių suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą šalyje ir regione.

Teisingumas, laisvė ir saugumas

– priimti ir įgyvendinti Sienų priežiūros įstatymą (įskaitant nuostatas dėl Integruotos sienų priežiūros strategijos) ir Įstatymą dėl užsieniečių; įgyvendinti Integruotos sienų priežiūros veiksmų planą; pagal Šengeno vadovą raštu parengti vadovus, taikytinus visuose pasienio kontrolės punktuose;

– kurti pagrindines sienų priežiūros duomenų bazes ir užtikrinti jų tarpusavio ryšį; modernizuoti dokumentų tikrinimo įrangą ir sienų priežiūrą; įvesti aukštos kokybės kelionės ir asmens tapatybės dokumentus; visiems iš Gynybos ministerijos perkeltiems darbuotojams suteikti galimybę papildomai mokytis pagal daugiametę mokymo programą;

– toliau įgyvendinti Policijos reformos veiksmų planą; numatyti tinkamą finansavimą ir mokymą; stiprinti tiek policijos įstaigų, tiek policijos bei teisėsaugos institucijų derinimą bei bendradarbiavimą;

– kurti ir įgyvendinti išsamią policijos žmogiškųjų išteklių ir mokymo strategiją; modernizuoti įrangą, visų pirma specializuotų tyrimų srityje;

– toliau įgyvendinti aktyvių priemonių kovai su organizuotu nusikalstamumu visumą; įdiegti integruotą žvalgybos sistemą, kurią valstybės tarnybos galėtų taikyti kovodamos su organizuotu nusikalstamumu, įskaitant prekybą žmonėmis, ginklais ir narkotikais;

– atsižvelgiant į 2005–2012 m. ES kovos su narkotikais strategiją plėtoti nacionalinę kovos su narkotikais strategiją ir kurti gerai struktūrizuotą slaptosios policijos skyrių, taip pat užtikrinti policijos mokymą dirbti remiantis žvalgybos informacija; užtikrinti tinkamus išteklius liudininkų apsaugai; stiprinti gebėjimus tirti kompiuterinius nusikaltimus.

Aplinka

– veiksmingiau taikyti teisės aktus ir aplinkos stebėseną;

– stiprinti Aplinkos inspekciją ir kitas teisėsaugos institucijas; įdiegti patikimą teisėsaugos sistemą; užtikrinti, kad baudos ir kitos sankcijos būtų taikomos veiksmingai ir turėtų atgrasomą poveikį;

– stiprinti administracinius gebėjimus šalies ir vietos lygiu ir pradėti rengti strateginius planus, pvz., finansines strategijas;

– plėtoti derinimo išlaidų vertinimu paremtą aplinkos investicijų strategiją.

Muitų sąjunga

– bendrus mokesčius už muitinės formalumų tvarkymą derinti su *acquis*; panaikinti tam tikrą 100 EUR mokestį už kiekvieną prašymą skirti tarifines kvotas, kadangi tai prieštarauja *acquis* ir pažeidžia Stabilizavimo ir asociacijos susitarimo nuostatas;

– siekiant įgyvendinti mokesčių teisės aktus ir kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu stiprinti administracinius gebėjimus;

– imtis visų reikalingų priemonių, kad būtų deramai įgyvendintos kilmės taisyklės;

– teisės aktus ir procedūras toliau derinti su *acquis*, visų pirma dėl tranzito srities, supaprastintų procedūrų ir tarifinių kvotų.

Išorės santykiai

– siekti sudaryti regioninį Pietryčių Europos laisvos prekybos susitarimą.

Finansų kontrolė

– priimti ir įgyvendinti deramus teisės aktus dėl visos vidaus kontrolės srities, kurie apimtų visus susijusius vadovų atskaitomybės aspektus, nepriklausomą vidaus auditą, centrinį derinimą ir sukčiavimo prevenciją;

– rengti Viešosios vidaus finansų kontrolės (VVFK) strategiją arba politikos dokumentą, kuriais būtų remiamasi įgyvendinant su viešąja vidaus kontrole susijusius vidutinės trukmės prioritetus;

– pagrindinėse valstybės institucijose ir savivaldybėse įsteigti nepriklausomai veikiančius vidaus audito skyrius; stiprinti Finansų ministerijos derinimo vaidmenį; užtikrinti, kad būtų įdarbinta pakankamai darbuotojų, būtų numatytas tinkamas mokymas ir įranga;

– Finansų ministerijoje įkurti finansų valdymo ir kontrolės derinimo skyrių;

– kurti veiksmingas valdymo, stebėsenos, kontrolės ir audito sistemas, reikalingas vykdant programas pagal ES nurodytas pasirengimo narystei priemones decentralizuotomis įgyvendinimo sąlygomis;

– stiprinti Valstybės audito institucijos veiklos ir finansinį nepriklausomumą ir užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į jos ataskaitų išvadas.

3.2. Vidutinės trukmės prioritetai

Politiniai kriterijai

DEMOKRATIJA IR TEISINĖ VALSTYBĖ

Viešasis administravimas

– siekiant įgyvendinti Stabilizavimo ir asociacijos susitarimą toliau stiprinti administracijos gebėjimus;

– toliau skatinti aktyvų pilietinės visuomenės, įskaitant socialinius partnerius, dalyvavimą priimant sprendimus.

Teismų sistema

– baigti įgyvendinti Teismų reformos strategiją ir veiksmų planą; užtikrinti teismų nepriklausomumą ir veiksmingumą;

– pasiekti konkrečių rezultatų tobulinant teismų veiklą ir išnagrinėjant daugiau civilinių bylų;

– toliau kurti teisėjų ir prokurorų mokymo įstaigą;

– siekiant kovoti su organizuotais ir ekonominiais nusikaltimais toliau stiprinti teismų sistemos pajėgumus;

– teismus aprūpinti tinkama įranga ir užtikrinti IT paramą.

Kovos su korupcija politika

– toliau įgyvendinti kovos su korupcija strategiją ir skatinti administracijos bei plačiosios visuomenės informavimo iniciatyvas; užtikrinti, kad veiksmingai būtų įgyvendintos kovai su korupcija skirtos priemonės ir teisės aktai;

– parengti žinių rinkimo bei platinimo ir abipusės galimybės naudotis duomenų bazėmis metodiką ir užtikrinti sistemos veikimą.

Ohrido pagrindų susitarimas

– baigti decentralizavimo procesą ir toliau įgyvendinti teisingo mažumų atstovavimo viešojo administravimo sričiai ir valstybinėms įmonėms strategiją.

ŽMOGAUS TEISĖS IR MAŽUMŲ APSAUGA

– teisėsaugos institucijose, sulaikymo centruose ir kalėjimuose toliau skatinti pagarbą žmogaus teisėms.

Ekonominiai kriterijai

– toliau gerinti verslo aplinką; visų pirma baigti rengti visos žemės ir nekilnojamojo turto registrą bei sustiprinti susijusį kadastrą; atsižvelgiant į skaidrią teisinę sistemą užtikrinti, kad būtų saugomos kreditorių teisės; toliau kurti geresnes sąlygas investuotojams;

– gerinti valdymo kokybę ir užtikrinti sklandų valstybės finansų naudojimą;

– imtis priemonių siekiant neoficialų sektorių integruoti į oficialią ekonomiką, visų pirma, kad dirbančiuosius asmenis būtų galima visapusiškai įtraukti į socialinio draudimo sistemą ir pašalinti nesąžiningą konkurenciją, kurią sukelia neregistruotos bendrovės;

– skatinti struktūrinius pokyčius ir ekonominės veiklos įvairovę, siekiant geriau realizuoti lyginamuosius šalies privalumus;

– tęsti regioninę ekonominę integraciją; modernizuoti transporto ir ryšių infrastruktūrą; plėsti šalies prekybos regioninę integraciją;

– mažinti palyginti dideles neproduktyvias išlaidas ir skirti daugiau lėšų švietimui, infrastruktūrai, moksliniams tyrimams ir plėtrai;

– modernizuoti švietimo sistemą; švietimo sistemos kokybę derinti su Europos standartais; modernizuoti vidurinio ir universitetinio mokymo programas; telkti pastangas moderniai profesinio rengimo ir mokymo sistemai kurti;

– stiprinti administracinius gebėjimus rinkti mokesčius ir vykdyti išlaidų kontrolę; sugriežtinti vidaus kontrolės ir audito standartus.

Gebėjimas prisiimti narystės įsipareigojimus

Laisvas prekių judėjimas

– imtis aktyvesnių veiksmų siekiant tapti tikrąja CEN, CENELEC ir Europos telekomunikacijų standartų instituto (ETSI) nare; užtikrinti, kad Standartizavimo institute būtų įdarbinta pakankamai darbuotojų;

– stiprinti veiksmingai rinkos priežiūrai reikalingus administracinius gebėjimus;

– į teisės aktus įtraukti abipusio pripažinimo sąlygas.

Laisvas darbuotojų judėjimas

– užtikrinti pakankamus administracinius gebėjimus, siekiant įgyvendinti Bendrijos taisykles dėl socialinio draudimo sistemų derinimo.

Įsisteigimo teisė ir laisvė teikti paslaugas

– priimti užsienyje įgytų profesinių kvalifikacijų pripažinimą reglamentuojančius teisės aktus ir šiuo tikslu kurti administracines struktūras bei procedūras;

– remiantis direktyvomis dėl pašto paslaugų nustatyti pašto politiką, įskaitant nepriklausomos nacionalinės reguliavimo institucijos teisę įsisteigti pašto paslaugų srityje.

Bendrovių teisė

– užtikrinti, kad auditoriaus specialybei būtų keliami dideli reikalavimai.

Konkurencija

– toliau tobulinti antimonopolinės politikos ir valstybės pagalbos sričių teisėsaugos sistemą.

Informacinė visuomenė ir žiniasklaida

– įtraukti ir įgyvendinti ES pagrindines nuostatas, susijusias su informacine visuomene ir žiniasklaida;

– priimti teisės aktus dėl elektroninės prekybos ir sąlyginės galimybės naudotis paslaugomis;

– toliau derinti su Europos konvencija dėl televizijos be sienų ir Televizijos be sienų direktyva;

– toliau stiprinti reguliavimo institucijų administracinius gebėjimus.

Žemės ūkio ir kaimo plėtra

– kurti bendrą kaimo plėtros strategiją;

– gerinti žemės ūkio administracijos gebėjimus ir pasirengti įgyvendinti bei praktiškai taikyti bendrosios žemės ūkio politikos, visų pirma integruotos administravimo ir kontrolės sistemos (IAKS) ir Mokėjimo agentūros, mechanizmus; užtikrinti, kad veiktų žemės sklypų identifikavimo sistema (angl. *LPIS*);

– parengti vynuogynų registrą ir siekti, kad jis galiotų.

Maisto saugos, veterinarijos ir fitosanitarijos politika

– teisės aktus toliau derinti su *acquis* dėl užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų ir gyvūninės kilmės produktų, įgyvendinti ir kontroliuoti jų vykdymą bei įdiegti reikalingą rinkimo ir taikymo sistemą;

– įsteigti Fitosanitarijos tarnybą, kurioje būtų įdarbinta pakankamai darbuotojų, ir fitosanitarinėms paslaugoms teikti užtikrinti tinkamus laboratorijos pajėgumus; fitosanitarijos teisės aktus toliau derinti su *acquis*.

Transporto politika

– transporto politiką toliau siekti visiškai suderinti su *acquis* dėl kelių transporto srities; toliau derinti su *acquis* dėl geležinkelių (pirmasis ir antrasis geležinkelių paketai ir sąveika); visiškai suderinti su aviacijos teisės aktais; užtikrinti veiksmingą susijusių teisės aktų įgyvendinimą;

– toliau įgyvendinti Susitarimo memorandumą dėl Pietryčių Europos pagrindinio regioninio transporto tinklo.

Energetika

– toliau įgyvendinti Energijos bendrijos steigimo sutartyje numatytus reikalavimus;

– siekti derinti su *acquis* dėl branduolinės energijos ir stiprinti administracinius gebėjimus šiame sektoriuje.

Mokesčiai

– mokesčių teisės aktus visiškai suderinti su *acquis*, įskaitant naujus teisės aktus (pvz., direktyvą dėl energetikos);

– tęsti mokesčių administravimo reformą ir užtikrinti tinkamą jos taikymą;

– toliau rengtis užtikrinti ryšį su ES kompiuterizuotomis sistemomis;

– didinti skaidrumą ir aktyviau keistis informacija su ES valstybėmis narėmis, siekiant paprasčiau įgyvendinti priemones, užkertančias kelią vengti mokėti mokesčius ar juos slėpti; atsižvelgiant į tai, keičiantis informacija su ES valstybėmis narėmis būtų galima vadovautis EBPO susitarimo pavyzdžiu dėl keitimosi informacija.

Statistika

– nustatyti NUTS principus atitinkančius statistinius regionus ir pradėti rengti regioninę statistiką;

– vadovaujantis žemės ūkio surašymu parengti ūkio registrą ir pašalinti likusias žemės ūkio statistikos spragas;

– toliau daryti pažangą rengiant makroekonominę ir socialinę statistiką;

– rengti patikimą verslo statistiką, pagrįstą statistiniu verslo registru ir verslo įmonių surašymu.

Socialinė politika ir užimtumas

– toliau derinti su ES teisės aktais darbuotojų sveikatos ir saugos, darbo įstatymo ir antidiskriminacijos srityse, be to, stiprinti atitinkamas administracines struktūras;

– stiprinti Darbo inspekciją (darbuotojų ir įrangos atžvilgiu) ir suteikti jai galimybę taikyti veiksmingas ir atgrasančias sankcijas;

– kurti ir įgyvendinti išsamią užimtumo strategiją, apimančią visas susijusias suinteresuotąsias šalis, siekiant vėliau įsitraukti į Europos užimtumo strategiją, ir tuo pačiu metu deramai stiprinti gebėjimus analizuoti, įgyvendinti ir vertinti.

Įmonių ir pramonės politika

– nustatyti ir įgyvendinti augimą bei naujoves skatinančią pramonės strategiją;

– toliau kurti MVĮ paramos mechanizmus ir gerinti MVĮ galimybes naudotis finansinėmis paslaugomis.

Regioninė politika ir struktūrinių priemonių derinimas

– užtikrinti tolygų pareigų pasiskirstymą ir veiksmingą ministerijų koordinavimą, siekiant rengti išsamią ir nuoseklią regioninės plėtros strategiją;

– nustatyti partnerystės struktūras, užtikrinančias glaudų susijusių suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą šalyje ir regione; įtraukti socialinius ir ekonominius bei kitus partnerius;

– užtikrinti, kad paskirtos valdymo ir mokėjimo institucijos laipsniškai stiprintų savo gebėjimus;

– parengti ir įgyvendinti šalies ir regioninės plėtros planus;

– gerinti finansų valdymą bei kontrolės procedūras ir įdiegti tinkamas stebėsenos ir vertinimo sistemas;

– įsteigti nacionalinę regioninės plėtros agentūrą;

– pagal struktūrinius ir sanglaudos fondus stiprinti projekto rengimo ir valdymo gebėjimus centriniu ir NUTS III lygiu.

Teisingumas, laisvė ir saugumas

– baigti įgyvendinti Integruotos sienų priežiūros strategiją;

– baigti įgyvendinti Policijos reformos veiksmų planą; toliau modernizuoti įrangą ir gerinti mokymą; toliau tobulinti žmogiškųjų išteklių valdymo sistemą;

– toliau kurti integruotą žvalgybos informacija pagrįsto policijos darbo sistemą; stiprinti konkrečius tyrimo gebėjimus kovoti su organizuotu nusikalstamumu, įskaitant prekybą žmonėmis, ginklais ir narkotikais;

– visapusiškai taikyti tarptautinius ir Europos standartus atitinkančią prieglobsčio suteikimo tvarką, įskaitant reformuotą skundų nagrinėjimo sistemą; stiprinti administracinius gebėjimus priimant strateginį administracinių struktūrų planą ir nustatant gaires prieglobsčio byloms nagrinėti; stiprinti procesinį valdymą ir paramą; stiprinti pajėgumus priimti pabėgėlius ir kurti centrinę visų užsieniečių duomenų bazę, į kurią būtų įtraukta su prieglobsčiu, migracija ir vizomis susijusi informacija;

– formuoti ir įgyvendinti migracijos politiką, įskaitant aktyvią grąžinimo politiką, kuri būtų suderinta su ES standartais ir būtų veiksminga kovojant su nelegalia migracija ir vėlesniu migrantų judėjimu.

Mokslas ir tyrimai

– pradėti kurti ir taikyti integruotą mokslinių tyrimų politiką;

– stiprinti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros gebėjimus, užtikrinant sėkmingą dalyvavimą Bendrijos pagrindų programose.

Aplinka

– aplinkos apsaugos reikalavimus integruoti į kitų sektorių politiką, visų pirma rengti išsamesnius poveikio aplinkai vertinimus;

– didinti investicijas į aplinkos apsaugos infrastruktūras, ypač daug dėmesio skirti nuotekų surinkimui ir valymui, geriamo vandens tiekimui, oro taršos ir atliekų tvarkymo klausimams.

Vartotojų ir sveikatos apsauga

– toliau derinti su *acquis* dėl saugos priemonių.

Muitų sąjunga

– muitų teisės aktus ir procedūras toliau derinti su ES teisės aktais bei standartais ir visoje teritorijoje visiškai įgyvendinti šias procedūras;

– toliau stiprinti muitinę ir užtikrinti tinkamą jos veikimą, kad pavyktų įgyvendinti ES standartus; baigti įgyvendinti 2004–2008 m. strateginį planą;.

– toliau rengtis užtikrinti ryšį su ES kompiuterizuotomis sistemomis.

Užsienio, saugumo ir gynybos politika

– užtikrinti, kad būtų visapusiškai atsižvelgta į 2002 m. rugsėjo 30 d. priimtus ES pagrindinius principus dėl Tarptautinio Baudžiamojo Teismo Romos statuto Šalies ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimų dėl asmenų perdavimo teismui sąlygų.

Finansų kontrolė

– parengti ir įgyvendinti decentralizuoto valdymo atskaitomybės ir veikimo požiūriu nepriklausomo vidaus audito principus pagal tarptautinius standartus ir geriausią ES praktiką, vadovaujantis ES viešosios vidaus finansų kontrolės (VVFK) modeliu, rengiant suderintus teisės aktus ir užtikrinant tinkamus institucijų gebėjimus; užtikrinti, kad šio tikslo būtų siekiama Finansų ministerijai vykdant koordinuotą ir suderintą veiklą;

– toliau stiprinti Valstybės audito institucijos veiklos pajėgumus, veiklos ir finansinį nepriklausomumą;

– plėtoti procedūras ir administracinius gebėjimus, siekiant užtikrinti veiksmingą ES finansinių interesų apsaugą.

4. PROGRAMAVIMAS

Bendrijos parama Vakarų Balkanų šalims pagal Stabilizavimo ir asociacijos procesą bus teikiama pagal galiojančias finansines priemones, visų pirma remiantis Tarybos reglamentu (EB)

Nr. 2666/2000[3]. Taigi šis sprendimas neturės finansinio poveikio. Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija gali naudotis finansavimu pagal daugiašales ir horizontalias programas.

5. SĄLYGOS

Bendrijos parama Vakarų Balkanų šalims pagal Stabilizavimo ir asociacijos procesą teikiama, jeigu toliau daroma pažanga įgyvendinant Kopenhagos kriterijus ir siekiant konkrečių šios Europos partnerystės prioritetų. Jeigu nebus laikomasi šių sąlygų, Taryba gali imtis atitinkamų priemonių pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 2666/2000 5 straipsnį[4]. Be to, Bendrijos parama teikiama laikantis sąlygų, kurias Taryba apibrėžė 1997 m. balandžio 29 d. ir 1999 m. birželio 21−22 d. išvadose, ypač dėl paramos gavėjų įsipareigojimo vykdyti demokratines, ekonomines ir institucines reformas.

6. STEBĖSENA

Europos partnerystės įgyvendinimas stebimas mechanizmais, nustatytais pagal Stabilizavimo ir asociacijos procesą, visų pirma pagal Komisijos pateiktas metines ataskaitas.

---

[3] OL L 306, 2000 12 7, p. 1, su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2415/2001 (OL L 327, 2001 12 12, p. 3)“.

[4] Tarybos reglamento (EB) Nr. 2666/2000 5 straipsnis:
„1. Svarbiausias veiksnys šiam reglamentui taikyti ir išankstinė sąlyga Bendrijos pagalbai gauti yra pagarba demokratijos principams, teisinei valstybei, žmogaus bei mažumų teisėms ir pagrindinėms laisvėms. Jei šie principai negerbiami, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma gali imtis atitinkamų priemonių.
2. Bendrijos pagalba taip pat priklauso nuo sąlygų, kurias Taryba apibrėžė 1997 m. balandžio 29 d. išvadose, ypač kiek tai susiję su pagalbos gavėjų įsipareigojimu vykdyti demokratines, ekonomines ir institucines reformas.“